

Skriv med i FAA-debatten!

Fyns Amts Avis er - inden for lovgivningens rammer - åben for alle indlæg med tydelig afsender.

- Venligst oplys telefonnummer. (Nummeret kommer ikke i avisen).
- Læsere i eller indlæg om området Sydlyn, Midtlyn, Langeland og Ærø nyder fortrin på debatsiderne.
- Skriv kort! Fyns Amts Avis' debatredaktion forbeholder sig

ret til at returnere indlæg, som overskrider maksimum-grænsen på 2000 anslag inkl. mellemrum.

- Skriv gerne en "Replik", de korte indlæg på højst fem sætninger.
- Efter forudgående aftale med Debat-redaktionen modtages her

til Debat-siderne (ikke på lokal-sider) et Synspunkt på max. 4500 anslag inkl. mellemrum.

- Kronik - også kun efter forudgående aftale med redaktionen: 6500 anslag inkl. mellemrum.
- Fyns Amts Avis modtager helst

læsernes debat-indlæg sendt som mail til debat@faa.dk. Indlæg med maskinskrift eller med tydelig håndskrift modtages også. Post-adresse står på modstående side.

- Når du har sendt dit indlæg til debat@faa.dk, tilsendes du en

automatisk genereret kvittering for, at avisen har modtaget din mail. Venligst send kun indlæg til én mail-adresse på avisen.

- Fyns Amts Avis ønsker alle læsere en god debatlyst. Skriv med!

Fredag 26. september 2014 **Fyns Amts Avis** 3

Af **Viggo Mortensen**, professor emeritus og leder af Ærø Folkeuniversitet og **Finn Slumstrup**, tidligere chef for DR P1, forfatter og foredragsholder, - begge Ærøskøbing.

FAA-kronikken

Gamle problemer kræver nye løsninger

■ - Udkantsdanmark er kommet til et vendepunkt. Ærø-initiativet er blot et af tegnene på, at mange nu føler, at "nok er nok". Men hvad vigtigere er: der er også en ny vilje til for alvor at få sat den skandaløse skævvridning af Danmark på den nationale dagsorden. Det skriver ærøskøbingboerne **Viggo Mortensen** og **Finn Slumstrup** i FAA-kronikken før udkants-konferencen på Ærø i morgen. *Polfoto*

blev konfronteret med manglen på en sammenhængende politik på området.

Det er glimrende at have velvilje, men hvis ikke der sættes politisk kraft bag, så er den ikke meget bevendt. Det er heller ikke tilstrækkeligt med sympatiske nedslag, som etableringen af en visionsgruppe med ni udmærkede medlemmer, der har fremlagt et bud på, hvordan landdistrikterne kan se ud i 2030. Og selv om det er fint, at ministeren nu vil samle administrationen af de lokale aktionsgrupper i et nyt LAG-sekretariat, der skal åbne i Nykøbing Falster den 1. januar, så fjerner det ikke behovet for at komme helt ned til roden og få tænkt en sammenhængende politik igennem. Der er kort og godt behov for, at Folketinget og regeringen nedsætter en landdistriktskommission, som skaber grundlaget for, at Danmark omsider kan få en sammenhængende politik for yderområderne!

Selv om velfærdsstaten i disse år hastigt bliver til en konkurrencestat, så har mennesker i udkanten ganske som deres medborgere i Aarhus midtby eller i Gentofte krav på at visse basisforhold er i orden, såfremt vi ønsker at bevare sammenhængskraften i vort land.

Vi har krav på en velfungerende infrastruktur - inklusive it-netværk og hele adgangen til den digitale verden - vi har krav på ordentlig adgang til lægehjælp og anstændige sundhedsforhold, og vi har krav på adgang til undervisning og uddannelse for vore børn og unge inden for en rimelig afstand til hjemmet.

Udkantsdanmark er kommet til et vendepunkt. Ærø-initiativet er blot et af tegnene på, at mange nu føler, at "nok er nok". Men hvad vigtigere er: der er også en ny vilje til for alvor at få sat den skandaløse skævvridning af Danmark på den nationale dagsorden.

Denne FAA-kronikken er skrevet på opfordring af Fyns Amts Avis' debatredaktion.

Yderområder

Når vi i morgen inviterer til konference på Ærø om "Oprør fra udkanten", så gør vi det med et flerstrengt formål.

Vi har både talt og skrevet om nødvendigheden af, at vi der bor i de egne af vort land, der er blevet døbt "udkanten", siger farvel til taberrollen, og bliver langt bedre til at gøre det tydeligt for alle interesserede, at det gode liv ikke er noget, de store byer har patent på. Rigdommen ved tilværelsen i yderområderne skal vi selv blive langt bedre til at fortælle om. Der er mindst 800.000 af os!

Vi har også lagt vægt på, at det er tvungent nødvendigt, at vore lokale og regionale politikere opgiver deres "enhver er sig selv nærmest" holdning og indgår nye alliancer. Udkantens politiske impotens må bekæmpes ved, at der skabes nye politiske netværk om fremstød af fælles interesse.

Vi ønsker at lade de mange gode idéer, vi for tiden møder hver eneste dag gennem mails, breve og telefonsamtaler, komme ud i et større

landskab. Derfor er en af opgaverne at starte en idébank på hjemmesiden www.oprørfraudkanten.dk. Det arbejder vi på, og derefter bliver det naturligvis også vigtigt at sikre, at idéerne når frem til både lokale, regionale og nationale beslutningstagere.

Vi har i første omgang ikke adresseret det politiske niveau. Vi vil en folkelig mobilisering. Men naturligvis skal Christiansborg ikke fortsætte med at ligge i læ. For at rette op på den katastrofale skævvridning af vort land er i sidste ende en national opgave.

”Udkantsdanmark er kommet til et vendepunkt. Ærø-initiativet er blot et af tegnene på, at mange nu føler, at ”nok er nok”.

Og det er ikke nogen ny opgave. Det er i en vis forstand gamle problemer, vi her taler om. Det er mere end et halvt århundrede siden vi tog seriøst fat på

dem, og andre steder går arbejdet endnu længere tilbage. Man siger normalt, at det var englænderne, der startede, da de i 1932 vedtog den såkaldte "Town and County Planning Act". I Danmark skulle vi frem til 1958, før vi fik Egnsudviklingsloven. Der blev samtidig oprettet et Egnsudviklingsråd, som i 1967 fik beslutningskompetence. For at understøtte rådets arbejde oprettedes Direktoratet for Egnsudvikling

under Handelsministeriet. Dette direktorat blev placeret i Silkeborg. Målet for arbejdet var at skaffe lighed mellem de forskellige egne i Danmark, og man var dengang så ambitiøse, at man opererede med, at udvalgte statsinstitutioner kunne flyttes ud fra København!

Egnsudviklingsloven eksisterede frem til 1990, hvor den blev afskaffet under indtryk af, at Danmarks medlemskab af EU fik stadig mere gennemgribende betydning. Eksempelvis betød EU's konkurrencepolitik, at der ikke længere kunne gives national statsstøtte til lokale virksomheder. I det hele taget startede her den udvikling, vi i de sidste 25 år har set slå igennem med stadig større kraft, hvor egnsudvikling i form af udvalgte projekter først og fremmest er blevet et EU anliggende, og ikke et nationalt. Et af Folketingets væsentligste initiativer siden dengang, har været vedtagelsen af Lov om Erhvervsfremme i 2005, hvorefter de regionale vækstfora blev oprettet for at udarbejde regionale erhvervsudviklingsstrategier og handlingsplaner.

Det hører med i billedet, at set fra Danmark er EU blevet en meget svækket medspiller på området, fordi de gamle medlemslande har måttet afgive store støttebeløb til de mange nye, østeuropæiske medlem-

mer. Dertil kommer, at Danmark med strukturreformen 1. januar 2007 tog et kolossalt skridt i centralistisk retning: 271 kommuner blev til de nuværende 98, og 14 amter blev til fem regioner. Endelig har følgerne af finanskrisen i 2008 været særdeles mærkbare også i Udkantsdanmark såvel for virksomheder som for boligmarkedet.

Er der altså tale om skæve udviklingstendenser, vi har kendt i mange år, er det også tydeligt, at de er blevet intensiverede og ikke afhjælpes eller løses på den gammeldags facon. Der er med andre ord behov for nytænkning af, hvordan skævvridningen kan bremses med nationale midler i samspil med EU's strukturfonde. Gamle problemer kræver nye løsninger.

Man kunne have håbet på, at der ville ske noget afgørende med oprettelsen af det, der populært kaldes "Udkantsministeriet" - for det lagde S, SF og de Radikale op til i valgkampen. Men da det blev alvor, kom nydannelsen til at hedde Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter. Virkeligheden i de forløbne snart tre år har da også vist, at udkanten bliver spist af med de små skridts politik. Men "vi har vist vores gode vilje", som minister Carsten Hansen i forsvarsposition sagde til Landbrugsavisen den 5. september, da han